

Onderwerp Zomerrapportage 2021

Portefeuillehouder Jan-Willem van den Beukel

Registratienummer BR2100062

Datum Raad 15 juli 2021

Gevraagde beslissing:

1. De Zomerrapportage 2021 vast te stellen met raadsvoorstel BR2100062.
2. De begrotingswijziging van voorstellen uit deze Zomerrapportage 2021 vast te stellen, inclusief de reservemutaties.
3. De reeds gevoteerde investeringskredieten uit het MIP te verhogen met € 11.320.854 voor de verbetering, versnelling of voorbereiding van investeringen, uitbreiding door aanpassing van investeringen én de urentoerekening aan de investeringen.

0. Samenvatting

Voor u ligt de Zomerrapportage 2021. De zomerrapportage is een tussentijdse afwijkingen-rapportage van de begroting. Met dit document geven wij inzicht in de begrotingsuitvoering over het boekjaar 2021 en actualiseren wij de Begroting 2021-2024 op basis van de financiële en eventuele beleidsmatige afwijkingen. Het betreft mutaties die reeds zijn gerealiseerd, dan wel mutaties die in de loop van het jaar worden voorzien op grond van extrapolatie van de realisaties tot nu toe voor de tweede helft van het jaar. Het resultaat van de zomerrapportage geeft een meer precies beeld van het te verwachten resultaat bij de Jaarrekening 2021. Deze zomerrapportage wordt voorafgaand aan de Begroting 2022-2025 door de Raad behandeld. De structurele effecten van de Zomerrapportage 2021 nemen we op in de Begroting 2022-2025 en zijn verwerkt in de Kadernota 2022. Met de vaststelling van de zomerrapportage worden budgetten derhalve incidenteel aangepast. De zomerrapportage bevat in beginsel geen nieuw beleid, tenzij aangegeven. In dat geval is dat bij wijze van uitzondering. Daarmee kent de zomerrapportage bij uitstek technische bijstellingen.

Conform onze vigerende financiële verordening worden in de zomerrapportage afwijkingen (inkomsten of uitgaven, niet gesaldeerd) per beleidsveld groter dan € 100.000 en afwijkingen kleiner dan € 100.000, maar groter dan 10% van de begrote lasten op het betreffende beleidsveld, toegelicht (zie artikel 6 van de financiële verordening). Voor het beleidsveld grondexploitaties geldt een afwijkende grens van € 1.000.000 (zie artikel 6 - lid f) in plaats van het bovenstaande. In de tabellen zijn ook de mutaties onder deze bedragen aangegeven, maar deze worden niet toegelicht. Daarnaast zijn ook financiële mutaties opgenomen die programma overstijgend zijn.

Zaken die conform de begroting lopen worden niet vermeld.

De effecten van de Decembercirculaire 2020 en de berichtgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de compensatie uit hoofde van de Coronacrisis die betrekking hebben op 2021 zijn in deze zomerrapportage meegenomen en worden toegelicht bij de Algemene Dekkingsmiddelen. Het college zal u separaat per brief informeren over de meerjarige effecten van de Meicirculaire 2021.

De Zomerrapportage 2021 bevat voor het eerst ook een meer uitgebreid overzicht van de bijgestelde faseringen van de investeringen én een overzicht van de realisatie van de investeringen. Het Meerjaren Investerings Plan (MIP) is geactualiseerd en de effecten voor 2021 zijn in deze rapportage verwerkt (aanpassing van de kapitaallasten 2021), alsook de aanpassing van het investeringskrediet. De meerjarige effecten hiervan zijn verwerkt in de Kadernota 2022.

Daar waar een verhoging van het eerder gevoteerd investeringskrediet nodig is, lichten wij dat toe. Dat geldt ook voor de eventueel noodzakelijke voorbereidingskredieten. Nieuwe investeringen en het daarbij passende investeringskrediet leggen wij u bij de begroting voor. Afwijkend van voorgaande jaren is de toerekening van de interne uren (VAT-kosten) aan de investeringen. Dat is een gevolg van uw vaststelling van de nota Activabeleid in 2020. De toerekening die betrekking heeft op 2021 heeft geleid tot diverse mutaties. Recent is de systematiek van het MIP toegelicht, waarbij is aangegeven dat wij in de presentatie van het MIP de ambities bij de investeringen, zowel die voor vervanging en uitbreiding maar ook voor nieuwe investeringen) meer in lijn brengen met de mogelijkheden van uitvoering.

In november 2020 heeft de Raad de een sluitende Begroting 2021-2024 vastgesteld; het geraamde saldo voor het jaar 2021 was daarbij € 0. Door tussentijdse technische mutaties nadien (+ € 470.000) is het actuele begrotingsresultaat en tevens het uitgangspunt voor deze zomerrapportage € 470.000 positief. Dit wordt verklaard door de vaststelling van de eerste begrotingswijziging direct bij de Begroting 2021. Door de mutaties uit de Zomerrapportage 2021 daalt het begrotingssaldo in 2021 naar € 3,1 miljoen negatief. Na het verwerken van toevoegingen aan en onttrekkingen van de reserves -die expliciet aan de Raad moeten worden voorgelegd- bedraagt het begrotingssaldo na mutaties zomerrapportage afgerond € 1,3 miljoen negatief.

Aan dit saldo liggen verschillende wijzigingen ten grondslag die hier puntsgewijs worden genoemd voor de volgende grote posten (> € 300.000):

- Voor het realiseren van de werkzaamheden voor de overdracht onderwijshuisvesting wordt het volledige restantbedrag aan de Reserve Overdracht onderwijshuisvesting onttrokken. Voor de uitvoering hiervan is een bestemmingsreserve gevormd bij de vaststelling van de jaarrekening 2017. Van de drie oorspronkelijk nog over te dragen schoolgebouwen (Mozaïek, Baken en Westpolder 1) is de Mozaïek in 2020 overgedragen. In 2021 dragen we de overige twee scholen over. De overdracht van deze scholen vindt plaats na de uitvoering van herstelwerkzaamheden aan het Baken (ventilatie) en Westpolder 1 (dak). Dit resulteert in een hogere last van € 830.828 incidenteel in 2021. Hierdoor onttrekken we meer aan de Reserve Overdracht onderwijshuisvesting. Dit resulteert in een onttrekking van € 830.828 in 2021.
- Vanuit het Rijk is aan gemeenten incidenteel € 613.000.000 toegekend voor 2021 voor het oplossen van knelpunten in de jeugdhulp. We rekenen voor Lansingerland op circa € 1.300.000 extra voor 2021. We verwachten in de Meicirculaire 2021 definitief uitsluitsel over de hoogte van het bedrag te ontvangen. Dit kan deels ten behoeve van de verander-opgave jeugdhulp voor de inkoop van de pilot basisGGz-plus en het voortzetten van de pilot SPAN in 2021 worden aangewend. Dit resulteert in een toevoeging aan de Reserve Sociaal

domein van € 1.300.000 voor het opvangen van fluctuaties in uitgaven en het doen van investeringen ten behoeve van de veranderopgave jeugdhulp.

- Er doen in 2021 minder inwoners een bijstandsaanvraag dan verwacht. Hierdoor wordt de prognose van het aantal bijstandsuitkeringen bijgesteld van 713 naar 684. Dit resulteert in lagere last van € 372.000 incidenteel in 2021.
- Voor 2021 is het inkomensdeel BUIG vastgesteld op € 10.160.000. De rijksbijdrage BUIG 2021 valt volgens de meeste recente informatie (april 2021) fors lager uit dan tot op heden begroot voor 2021. De voorlopige beschikking van het Rijk voor de BUIG is namelijk vastgesteld op € 9.018.618. Dit resulteert in een verlaging van het inkomensdeel. De CPB-raming van het aantal bijstandsuitkeringen in 2021 is afhankelijk van de werkeloosheid in 2020 en de geraamde werkeloosheid in 2021. Beide vallen lager uit dan er in september 2020 werd verwacht. De raming van de bijstandsuitgaven wordt hierdoor met € 372.000 naar beneden bijgesteld. Dit resulteert in een lagere baat van € 1.141.382 incidenteel in 2021. Per saldo resulteert dit in een nadeel van circa € 769.000.
- In 2020 hebben meer inwoners gebruik gemaakt van de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Dit zet in 2021 door. In raadsbrief (U21.02010) informeerde het college over de overschrijdingen op de Wmo-maatwerkvoorzieningen in 2020. De overschrijdingen hebben een structureel effect op de begroting. De oorzaken van deze stijging zijn de aanzuigende werking van het abonnementstarief, de dubbele vergijzing en het langer thuis wonen in een vaak niet-passende woning. Daarnaast is de Wmo een openeinderegeling. Dit betekent dat wij Wmo-voorzieningen moeten bieden aan elke inwoner die daar recht op heeft. De potentiële doelgroep is nog niet bereikt en de vraag naar Wmo-voorzieningen verloopt grillig en is moeilijk voorspelbaar. Dit resulteert in de volgende hogere lasten in 2021: voor huishoudelijke hulp € 1.002.202, Wmo-begeleiding € 615.967, hulpmiddelen € 174.407, collectieve vervoersvoorziening € 57.316, vervoer begeleiding € 18.328 en PGB Wmo € 157.302.
- Met ingang van 1 januari dienen conform de in 2020 vastgestelde nota Activabeleid de interne uren aan de investering toegerekend te worden. Dit resulteert in een lagere last van € 2.623.000 in 2021.
- Deze zomerrapportage bevat een overzicht van de bijgestelde investeringskredieten; daarbij gaat het om niet-nieuwe investeringen maar wel om uitbreiding of vervanging van reeds bestaande investeringen. De verhoging van een aantal kredieten heeft effect op de toekomstige kapitaallasten. De kapitaallastendekkingsreserve is derhalve in lijn opgehoogd. Dit resulteert in een toevoeging van € 4.420.000 aan de kapitaaldeckingsreserve ten laste van de Algemene reserve.
- Het exploitatieresultaat op de verhuur van de binnensportaccommodaties zijn gesplitst in baten en lasten. Hierdoor worden de baten en lasten verhoogd. Dit resulteert in een hogere last van € 641.000 in 2021 en € 502.000 structureel vanaf 2022 en een hogere baat van € 702.000 in 2021 en € 575.000 structureel vanaf 2022.
- Voor de invoering van de Omgevingswet zal er in 2021 extra budget benodigd zijn. Dit resulteert in een hogere last van € 1.093.000 incidenteel in 2021. Dit bedrag zal onttrokken worden aan de Reserve Actieplan Omgevingswet.
- Voor het coronaherstelplan is extra budget benodigd. We onttrekken € 340.000 aan de Reserve Crisismaatregelen.

- De effecten van de Meicirculaire 2021 voor 2022 en latere jaren vormen de basis voor de Begroting 2022-2025 en worden separaat per brief toegelicht. Wel heeft het Rijk aan gemeenten € 613.000.000 toegekend voor het oplossen van problemen in de jeugdhulp. Dit wordt waarschijnlijk verwerkt in de meicirculaire. Vooruitlopend hierop schatten wij in circa € 1.300.000 te ontvangen. Omdat de middelen reeds zijn toegezegd en zo kunnen worden ingezet voor ons beleid verwerken we dit al in deze zomerrapportage.
- De Decembercirculaire 2020 geeft voor 2021 een positief saldo weer. Dit resulteert in een voordeel van € 498.000 (U21.00084). Hiervan zijn de belangrijkste onderdelen: Hoeveelheidsverschillen (€ 289.000 voordeel) en 3e Compensatiepakket Corona (€ 286.000 voordeel).
- Eind maart 2021 heeft het Rijk het 4e Compensatiepakket corona beschikbaar gesteld. Het betreft incidentele middelen die we in 2021 kunnen inzetten. Het gaat om een totaalbedrag van € 568.420.
- De invoering van de Omgevingswet is verplicht. Wij zijn als gemeente zelf verantwoordelijk voor de invoeringskosten. Vanuit het rijk vindt daar geen compensatie voor plaats. Om deze wet in te voeren is € 2.300.000 nodig voor de periode 2021-2023. Eerder is voor de Omgevingswet in de begroting de Reserve Actieplan Omgevingswet ingesteld (zie raadsbesluit BR2100033). Het is nodig om deze reserve op te hogen in 2021. Dit resulteert in een hogere onttrekking van € 1.479.000 aan de Algemene reserve ten gunste van de Reserve Actieplan Omgevingswet om de te verwachten kosten te dekken.
- Door de corona pandemie is binnen onze organisatie de werkdruk toegenomen op een aantal specifieke aandachtsgebieden. Het gaat hier om: groter beroep op communicatie en woordvoering, toename van bezwaarschriften die afgehandeld dienen te worden door bijvoorbeeld het TOZO dossier en door de regel 'thuiswerken tenzij' is er meer inzet nodig op het gebied van beheer en ontwikkeling van thuiswerkfaciliteiten. Dit resulteert in een hogere last van € 651.000 incidenteel in 2021. Dit wordt onttrokken aan de Reserve Crisismaatregelen.
- Naar aanleiding van de doorbelasting uren ten behoeve van de grondexploitaties (voorbereidingskrediet Wilderszijde) dalen de lasten. Dit resulteert in een lagere last van € 375.000 in 2021.
- Om de gevolgen van Corona het hoofd te kunnen bieden is de Reserve Crisismaatregelen ingesteld. Binnen de gemeentelijke organisatie heeft Corona flinke gevolgen gehad voor de werkzaamheden. Door het Coronavirus worden er meerkosten gemaakt, welke aan de reserve worden onttrokken. Hierbij kan gedacht worden aan: groter beroep op communicatie en woordvoering, toename van bezwaarschriften die afgehandeld dienen te worden door bijvoorbeeld het TOZO dossier, door de regel 'thuiswerken tenzij' meer inzet benodigd op het gebied van beheer en ontwikkeling van thuiswerkfaciliteiten, extra inzet bij balie en contactcentrum om zo de dienstverlening veilig op peil te houden, uitvoeren van Corona gerelateerde crisistaken binnen het sociaal domein, uitvoeren van de regeling voor Tijdelijke Ondersteuning in Noodzakelijke Kosten (TONK). Hierdoor onttrekken we meer aan de Reserve Crisismaatregelen. Dit resulteert in een hogere onttrekking van € 1.143.000 in 2021.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

De raad heeft eerder de behoefte uitgesproken om de zomerrapportage voor het zomerreces te behandelen. Op die manier is tijdige bijsturing mogelijk. Met de Zomerrapportage 2021 geeft het college gehoor aan de wens van de raad om sneller deze afwijkingenrapportage te presenteren met daarbij de consequentie dat begrotingsuitvoering niet het gehele eerste halfjaar betreft. Op basis van de eerste vier maanden hebben we een prognose gemaakt voor uitvoering in 2021. Deze Zomerrapportage wordt in de laatste raadsvergadering voor de zomer - 15 juli - behandeld.

2. Maatschappelijk effect

Niet van toepassing

3. Argumenten

1.1 Deze zomerrapportage geeft inzicht in de afwijkingen op beleid/financiën over het jaar 2021.

Er is mogelijkheid tot bijsturing en/of beleidsaanpassing.

2.1 De begrotingswijziging zorgt voor een bijgestelde actuele begroting.

Onderdeel van de begrotingswijziging zijn de reservemutaties. Dit betreffen:

Bedragen x 1.000

Naam reserve	Toevoegingen ZR 2021	Onttrekkingen ZR 2021	Mutaties ZR 2021
Algemene reserve	850	-6.226	-5.376
Baggeren	0	170	170
Overdracht schoolgebouwen	0	-831	-831
1e Inrichting en OLP	0	-6	-6
Sociaal Domein	1.300	0	1.300
Actieplan Omgevingswet	1.479	-1.100	379
Onderzoekskosten	0	200	200
Kapitaallasten	3.570	35	3.605
Kapitaallasten verduurzaming PO	152	0	152
Ombuiging	0	175	175
Crisismaatregelen	0	-1.584	-1.584

De mutatie in de Reserve Sociaal Domein bevat het toevoegen van € 1.300.000 voor het opvangen van fluctuaties in uitgaven en het doen van investeringen ten behoeve van de veranderopgave jeugdhulp naar aanleiding van de brief van het Rijk.

De toevoeging aan de Reserve Kapitaallasten betreft de volgende investeringen: Aanleg Calamiteitenweg Klappolder, Afvalbrengstation, Afvalbrengstation infrastructuur, Bebording autonetwerk, Bebording fietsnetwerk, Fietsvoorziening ZORO, Metropolitane fietsroutes,

Noordeindseweg, Opwaarderen Station Rodenrijs en Verbinding Molenweg-Oudeland. Deze toevoeging vindt plaats ten laste van de Algemene reserve. In de Nota Reserves en Voorzieningen zijn criteria geformuleerd waaraan voldaan moet zijn voor storting in de Reserve Kapitaallasten. Voor deze stortingen zijn deze criteria getoetst:

- Het weerstandsvermogen van de gemeente blijft ook met de inzet van de reserve kapitaallasten boven de 1,2.
Toelichting: Het weerstandsvermogen blijft boven de 1,2.
- De investering wordt gefinancierd met eigen vermogen (er hoeft voor dat deel niet te worden geleend c.q. de schulden van de gemeente stijgen hierdoor niet).
Toelichting: De investeringen kunnen gefinancierd worden van het liquiditeits-overschot. De schulden nemen niet toe (de netto schuld wel omdat de liquiditeiten dalen, maar de netto schuld ligt nog ver onder de signaleringssgrens van de provincie). Het is dus (financieel) verantwoord.
- Het actief is tijdelijk en zal na de looptijd van het actief, naar beste inschatting, niet meer benodigd zijn of na einde van de looptijd kan worden door geëxploiteerd met een beperkte (aanvullende) investering in of aan het actief
Toelichting: Het betreffen tijdelijke investeringen die niet vervangen hoeven te worden.

3.1 Het verhogen van het investeringskrediet is nodig om de geplande investeringen te kunnen blijven uitvoeren.

Dit betreffen:

- Meerdere investeringen waarbij er sprake is van verbetering, versnelling of voorbereiding waarvoor een verhoging van het Investeringskrediet nodig is van totaal € 609.803. De daarvoor benodigde dekking van kapitaallasten is meegenomen in de begrotingswijziging.
- Meerdere investeringen waarbij er sprake is van uitbreiding door aanpassingen waarvoor een verhoging van het investeringskrediet nodig is van totaal € 5.390.857. Het betreffen: (1) Aanleg Calamiteitenweg Klappolder met € 2.706.856 en (2) Verbeteringsmaatregelen riool Hoeksekade-Julianalaan met € 2.684.001. De daarvoor benodigde dekking van kapitaallasten is meegenomen in de begrotings-wijziging.
- De voorbereidingsinvestering IVA VBK Wilderszijde (behorende bij de nog te openen grondexploitatie) waarvoor een verhoging van het investeringskrediet nodig is van € 1.100.000. De daarvoor benodigde dekking van kapitaallasten zal worden meegenomen bij de toekomstige grondexploitatie Wilderszijde.
- Meerdere investeringen waarbij er met ingang van 1 januari de interne uren aan de investering toegerekend dienen te worden, waarvoor een verhoging van het investeringskrediet nodig is van totaal € 5.320.194. De daarvoor benodigde dekking van kapitaallasten is meegenomen in de begrotingswijziging.

4. Kanttekeningen

Bijzonder en onvoorzien is nog steeds het effect van het Coronavirus. Dit heeft grote gevolgen voor de hele wereld, zo ook voor Lansingerland. Voor wat betreft de financiële kant van de zaak hebben we (nood)maatregelen genomen om de impact van de Coronacrisis voor inwoners, werkenden, en ondernemers zoveel mogelijk te beperken. De effecten van de Coronacrisis zijn

al beter te overzien dan vorig jaar. Inmiddels tekent zich landelijk duidelijker af wat de Coronacrisis gaat betekenen voor de economie. Zo is de werkloosheid gestegen. Op sociaal vlak is er sprake van een boeggolf in het gebruik van sociale voorzieningen (Jeugdzorg en WMO), omdat mensen momenteel te lang wachten om ondersteuning te zoeken. Dit leidt tot een duidelijke stijging in de lasten. Wij gebruiken de planning & control-documenten om gedurende het jaar de raad over te informeren over de financiële consequenties voor de gemeente Lansingerland.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

		Bedragen x € 1.000
		2021
Saldo begroting 2021 (incl. reservemutaties)	(A)	470
Programma 1 Bestuur en dienstverlening		-521
Programma 2 Openbare orde en veiligheid		-195
Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs		-825
Programma 4 Sociaal Domein		-4.316
Programma 5 Kwaliteit openbare ruimte		1.105
Programma 6 Lansingerland ontwikkelt		-1.309
Programma 7 Grondzaken		4
Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen		2.393
Overzicht Overhead		68
Totaal mutaties zomerrapportage	(B)	-3.595
Begroting 2021 na verwerking zomerrapportage	(C)	-3.125
Toevoeging aan reserves uit zomerrapportage	(D)	-7.351
Onttrekking aan reserves uit zomerrapportage	(E)	9.166
Begroting 2021 na verwerking zomerrapportage en afwikkeling reserves		-1.310

In deze afwijkingenrapportages zijn (financiële) afwijkingen opgenomen. Op basis van de voorstellen wordt de begroting - na goedkeuring raad - geactualiseerd.

6. Juridische aspecten

Niet van toepassing

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Niet van toepassing

9. Verdere procedure

Op 22 juni vindt de beeldvorming plaats en op 30 juni volgt de behandeling in een gezamenlijke commissie. Na vaststelling van de zomerrapportage op 15 juli worden de uitkomsten verwerkt in de begroting.

Bijlagen

1. Zomerrapportage 2021 (kenmerk T21.04691)

Datum Raad 15 juli 2021

Registratienummer BR2100062

Onderwerp Zomerrapportage 2021

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- Deze zomerrapportage geeft inzicht in de afwijkingen op beleid/financiën over het jaar 2021. Er is mogelijkheid tot bijsturing en/of beleidsaanpassing.
- *De begrotingswijziging zorgt voor een bijgestelde actuele begroting.*
- *Het verhogen van het investeringskrediet 2021 is nodig om de geplande investering te kunnen blijven uitvoeren.*

Rekening te houden met onze financiële verordening.

Besluit(en)

1. De Zomerrapportage 2021 vast te stellen met raadsvoorstel BR2100062.
2. De begrotingswijziging van voorstellen uit deze Zomerrapportage 2021 vast te stellen, inclusief de reservemutaties.
3. De reeds gevoteerde investeringskredieten uit het MIP te verhogen met € 11.320.854 voor de verbetering, versnelling of voorbereiding van investeringen, uitbreiding door aanpassing van investeringen én de urentoerekening aan de investeringen.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 15 juli 2021,

de griffier,

drs. Marijke Walhout